

μωρεΐται· ἂν ἐκσφενδονήσῃ ὕβριν ἢ ὁποῖα νὰ κτυπήσῃ ἕως μέσα εἰς τὰς ψυχὰς μένει ἀτιμώρητος.

Δὲν εἶνε ἀξία θαυμασμοῦ ἡ πολιτεία, ἢ ὁποῖα φροντίζει διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὑάλων τῶν παραθύρων μας καὶ ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ψυχῶν.

Παρακολουθῶ μὲ ἐνδιαφέρον τὰ δικαστικὰ τῶν ἐφημεριδῶν. Δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ εἶδα κανένα νὰ καταδικασθῇ διότι προσέβαλε τὰ δημόσια ἤθη. Ἀλλὰ ἡ Πολιτεία φαινομένη ἐπιεικὴς εἰς τοὺς κακοὺς δείκνυται ἀστοργος πρὸς τοὺς καλοὺς. Ἡ γαλλικὴ ἐθνοσυνέλευσις ἐθέσπισεν ὅτι «ἡ ἐλευθερία ἐνὸς πολίτου τελευτᾷ ἐκεῖ ὅπου ἀρχίζει ἡ ἐλευθερία ἐτέρου πολίτου.» Λοιπὸν ἡ ἐλευθερία τῶν καθαρμάτων πρὸς ἀνακίνησιν τοῦ βορβόρου διὰ τῆς γλώσσης των πρέπει νὰ σταματᾷ ἐκεῖ ὅπου ἀρχίζει ἡ ἐλευθερία τῶν ἐντίμων ἀνθρώπων διὰ ν' ἀναθρέψουν τὴν οἰκογενεϊάν των.

A. Π. ΚΟΥΡΤΙΑΗΣ

ΣΧΟΛΙΑ ΕἰΣ ἘΝ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΑΤΑΝΑ

Ἡ ὁ περὶ γλωσσικοῦ ζητήματος ἐπιγράμμα τοῦ Σατανᾶ τὸ δημοσιευθὲν ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ τούτῳ πέρυσι, εἶνε ἐκ τῶν ἐπιτυχῶν αὐτοῦ ἐπιγραμμάτων, τὰ ὁποῖα ἔχουν δικκίωμα εἰσόδου καὶ πολιτογραφήσεως ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Ὅταν τὸ σκῶμμα ἦνε εὐφύες, μειδιᾷ ἐκ τῶν πρώτων ὁ σκωπτόμενος. Δὲν ἐμειδίασε; Τότε ὑπάρχει κάπου ἔλλειψις εὐφύας, καὶ τίθεται μοιραίως τὸ δίλημμα: τίς ὁ πάσχων τὴν ἔλλειψιν ταύτην, ὁ σκωπτόμενος ἢ ὁ ἐπιγραμματοποιός;

Εὐτυχῶς δι' ἐκεῖνο δὲν προεβλήθη τὸ δίλημμα· διότι καὶ μαλλιαροὶ καὶ κουρεμένοι οὐ μόνον ἐμειδίασαν ἀλλὰ καὶ ἐγέλασαν γαργαλισθέντες ὑπὸ τοῦ πνευματώδους ἐπιγράμματος, ὅπερ ἀναδημοσιεύω ἐνταῦθα μετὰ σχολίων· διότι ἔχω νὰ φέρω ἐπ' αὐτοῦ διπλὴν παρατήρησιν.

Μαλλιαροὶ καὶ κουρεμένοι.

Κ' οἱ δυὸ τραβοῦνε τὸ σχοινὶ καθεὶς ἀπὸ μιὰν ἄκρα· ὁ ἓνας μὲ πολλὰ μαλλιά, κ' ὁ ἄλλος μὲ φαλάκρα· καὶ τέντωσε ἓνας ἀπ' ἐδῶ καὶ τράβα ὁ ἄλλος πέρα, κουρέλιασαν τὴν γλῶσσα μας σάν τὴν κακὴν τοὺς μέρα, ἐκεῖνος κεκαρμένος χρῶ κ' αὐτὸς καρηκομῶν, θέλει τὸν γάϊδαρο ὁ ἓνας ζῶ κ' ὁ ἄλλος τὸν θέλει ζῶν.

Ἡ πρώτη παρατήρησις μου ἀναφέρεται εἰς τὸν τελευταῖον στίχον. Ἐδῶ εἶνε φανερόν ὅτι ὁ Σατανᾶς εἶχε τὸν πειρασμὸν νὰ δώσῃ δυνατωτέραν δαγκκαματιὰν εἰς τοὺς μαλλιαροὺς μὲ μίαν μικρὰν παραλλαγὴν: λέγει ἀντὶ τοῦ θέλει, διότι τότε θὰ προσετίθετο εἰς βᾶρος αὐτῶν κωμική τις ἐπαμφοτερίζουσα ἔννοια καθιστῶσα ζωηρὰν τὴν κατακλειῖδα καὶ ἐμφαντικὴν

Λέγει τὸν γάϊδαρο ὁ ἕνας ζῶ, κι' ὁ ἄλλος τὸν λέγει: Ζῶον.

Ἄλλ' ἀντέστη κατὰ τοῦ πειρασμοῦ διὰ νὰ δείξῃ ὅτι καὶ ὅταν δάκνη γελῶν ἔννοεῖ ἐξ ἴσου νὰ διανέμῃ εἰς ἀμφοτέρους τὰ λαθρίδιά του δῆγματα.

Ἡ δευτέρα παρατήρησις μου ἀφορᾷ τὴν ἐπιγραφὴν. Ἄγνοῶ ἂν πρῶτος ὁ Σατανᾶς ἢ ἄλλος τις ὠνόμασε *κουρεμένους* τοὺς γράφοντας τὴν καθαρεύουσαν ἢ ὑπερκαθαρεύουσαν. Οἰσοδῆποτε καὶ ἂν ἦνε ὁ ἀνάδοχος, ἐφάνη ἀστοχώτατος εἰς τὴν εὐρεσιν τοῦ ὀνόματος, τὸ ὁποῖον μῆτε ἔπιασε μῆτε θὰ πιάσῃ.

Ὁ δὲ λόγος τῆς ἀστοχίας εἶνε προφανής· διότι εἰς τὴν ἀντίθεσιν τῶν εἰκονιζομένων δύο τάξεων ἢ δύο αἰρέσεων τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς φιλολογίας, ἔπρεπε ν' ἀντιστοιχῇ ἀντίθεσις ὁμοία μεταξὺ τῶν δύο βαπτιστικῶν ὀνομάτων. Ἄλλ' εἰς τὴν λέξιν *μαλλιαρός*, ἣτις ταχέως μετεδόθη καὶ κατέστη γνωστοτάτη εἰς τὸ πανελλήνιον, οὐδόλως ἀντιτίθεται ἢ λέξις *κουρεμένοι*. Τοῦναντίον ἡ ἔννοια τῆς τελευταίας εἶνε οὐχὶ ἀντίθετος ἀλλὰ μᾶλλον παράλληλος τῆς πρώτης, πρὸς τὴν ὁποίαν μάλιστα συνδέεται διὰ στενῆς συγγενείας· διότι τὰ μαλλιά ἀποτελοῦν δεσμὸν μεταξὺ τῶν δύο ἐννοιῶν καὶ τῶν δύο λέξεων ἀδιάρρηκτον, καὶ ὅταν ἀκόμη ἦνε κομμένα. Ὁ μαλλιαρὸς μόνον εἴμπορεῖ νὰ κουρευθῇ, καὶ ὁ κουρεμένος γίνεται ἀφεύκτως ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων μαλλιαρὸς. Οὐδεμία ριζικὴ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο ἐννοιῶν ὑπάρχει· παροδικὴ τις μόνον διαφορὰ ἐπέροχεται καὶ τοῦτο χάρις εἰς τὴν ψαλίδα· ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ μεσολαβῆσῃ ὀλίγος χρόνος, διὰ νὰ ἐκλείψῃ αὕτη καὶ ἐξομοιωθῶσιν τελείως ἀμφοτέραι.

Πραγματικὴ καὶ ἀληθὴς ἀντίθεσις θὰ ὑπῆρχεν, ἂν οἱ ἀντίπαλοι τῶν μαλλιαρῶν ἀπεκαλοῦντο *σπανοὶ* ἢ τοῦλάχιστον *φαλακροί*. Διὰ τοῦτο ὁ Σατανᾶς φύσει ἐπιγραμματοποιὸς ἔννοήσας τὸ πρᾶγμα προσετίμησε τὴν *φαλάκραν* ὡς ἀντίθεσιν τῶν πολλῶν μαλλιῶν καὶ ταύτην μετεχειρίσθη ἐντὸς τοῦ ἐπιγράμματος ἀπορρίψας ἐκτὸς αὐτοῦ καὶ ὡς ξένον σῶμα τὴν λέξιν *κουρεμένοι*. Εἰς τὰ καλὰ ἐπιγράμματα ἡ ἐπιγραφὴ δύναται νὰ λείψῃ· τιθεμένη δέ, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐπέχει θέσιν πύλου ἢ μᾶλλον

ἀλεξηλίου, εἰς τὸ ὁποῖον οὐδεὶς προσέχει, ὅταν τὸ πρόσωπον εἶνε ὠραῖον.

Θέλετε καὶ μίαν ἀκαταμάχητον ἀπόδειξιν ὅτι ἡ ἔννοια τῆς λέξεως *κουρευμένοι*, λόγῳ ἐξαρτήσεώς της ἐκ τῶν πολλῶν μαλλιῶν καὶ λόγῳ προφανοῦς συγγενείας, προσαρμόζεται τελείως εἰς τοὺς μαλλιαροὺς; Σκεφθῆτε ὅτι ἀπλῆ ἐμφάνισις ἐνὸς μαλλιαροῦ μᾶς φέρει ἀμέσως τὴν σκέψιν τοῦ κουρεύεσθαι, καὶ ὁμολογήσατε ὅτι πρὸς τοὺς μαλλιαροὺς μόνον καὶ πρὸς οὐδένα ἄλλον δυνάμεθα κατὰ γλωσσικὴν καὶ λογικὴν ἀνάγκην ν' ἀναφωνήσωμεν:— Δὲν πᾶτε νὰ κουρεύεσθε;

Ἐν Κ]πόλει τὴν 25 Μαρτίου 1905.

ΓΕΩΡΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

Δικηγόρος

ΤΑ ΚΩΜΙΚΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ ΣΚΥΛΩΝ

ΔΡΑΜΑ ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟΝ

(Εἰς τρεῖς σκηνὰς κωμικοσπαρακτικὰς)

Α'.—Ὁ κύων κατὰ πόδας τοῦ κυρίου του.